

7

Spoorgoederenvervoer

Spoorgoederenvervoer

Aan de orde is het **tweeminutendebat Spoorgoederenvervoer (CD d.d. 03/04)**.

De voorzitter:

Dit debat is alleen met de staatssecretaris. Ik dank de minister dus voor zijn aanwezigheid. Voor dit tweeminuten-debat hebben zes leden zich ingeschreven. De eerste spreker is de aanvrager van dit debat. Ik geef het woord aan mevrouw Veltman. Zij spreekt namens de fractie van de VVD. Gaat uw gang.

Mevrouw Veltman (VVD):

Voorzitter. De concurrentiepositie van het spoorgoederenvervoer staat onder druk. Daarom ben ik blij dat de staatssecretaris heeft toegezegd te verkennen of de tarieven voor de sector omlaag kunnen door een deel van het industrieel spoor over te dragen van ProRail naar de markt. Ik zie uit naar de uitkomsten daarvan.

Voorzitter. De VVD kiest voor een sterke economie en voor groei. Juist als we die keuze maken, moeten we het goed regelen met elkaar. Daarom de volgende twee moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat een goed functionerend spoorgoederenvervoer van groot belang is voor de Nederlandse economie vanwege de positie van onze zeehavens en industrie, en dat vanwege de energietransitie de komende jaren een toename wordt verwacht van het vervoer van gevaarlijke stoffen;

overwegende dat vervoer van gevaarlijke stoffen door dichtbevolkt gebied vraagt om een belangenafweging waarin ook de veiligheid van omwonenden wordt betrokken;

overwegende dat de methodiek van het Basisnet in de praktijk niet goed werkt;

overwegende dat met het voorgestelde Robuust Basisnet een referentiekader ontbreekt op basis waarvan een zorgvuldige afweging mogelijk is tussen genoemde belangen en op basis waarvan een uitspraak kan worden gedaan over de aanvaardbaarheid van het risico van de hoeveelheid vervoer van gevaarlijke stoffen over spoor door stedelijk gebied;

overwegende dat deze zorgvuldige afweging van belang is voor draagvlak en voor woningbouw langs het spoor;

verzoekt de regering geen onomkeerbare stappen te zetten, zowel op het gebied van het Basisnet als op het gebied van spoorembplacements, alvorens overeenstemming te heb-

ben bereikt met de gemeenten en veiligheidsregio's, en hierover voor het einde van dit jaar de Kamer te informeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Veltman, Bamenga en De Hoop.

Zij krijgt nr. 1236 (29984).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat spoorembplacements een cruciale schakel zijn bij een goed functionerend spoorgoederenvervoer en bij het vervoer van gevaarlijke stoffen;

overwegende dat vanwege de energietransitie de komende jaren een toename wordt verwacht van het vervoer van gevaarlijke stoffen;

overwegende dat gezien de veiligheid van spoorembplacements, de weerbaarheid en een adequate incidentbestrijding tevens betrokkenheid noodzakelijk is vanuit de lokale, publieke verantwoordelijkheid voor een veilige leefomgeving;

verzoekt de regering in overleg met gemeenten en veiligheidsregio's de veiligheidseisen aan spoorembplacements in principe zo uniform mogelijk vast te stellen en in zeer uitzonderlijke gevallen, zoals bij Kijfhoek en de Rotterdamse haven, maatwerk mogelijk te maken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Veltman, Bamenga en De Hoop.

Zij krijgt nr. 1237 (29984).

Mevrouw Veltman (VVD):

Dank u, voorzitter.

De voorzitter:

Hartelijk dank. Dan gaan we luisteren naar mevrouw Koekkoek namens de fractie van Volt. Gaat uw gang.

Mevrouw Koekkoek (Volt):

Dank, voorzitter. Ik heb twee moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat het goederenvervoer per spoor al drie jaar krimpt en de concurrentiepositie onder druk staat, in belangrijke mate door hoge kosten voor gebruik van de Nederlandse spoorinfrastructuur;

overwegende dat de infraheffingen voor het opstellen en rangeren van treinen sinds 2022 fors zijn verhoogd en in Nederland in ieder geval tot en met 2029 veel hoger zijn dan in het buitenland, wat de modal shift belemmert;

overwegende dat het spoor vaak niet in goede staat verkeert, intensief onderhoud en vernieuwing de komende jaren hinder veroorzaken, en de prijs-kwaliteitsverhouding uit balans is;

verzoekt de regering in de periode 2026-2029 aanvullende middelen vrij te maken om de infraheffingen voor het opstellen en rangeren van goederentreinen in Nederland terug te brengen naar het tariefniveau van 2022 met inflatie-indexatie, om de concurrentiepositie van het spoorgoederenvervoer te verbeteren,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Koekkoek.

Zij krijgt nr. 1238 (29984).

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):
En de tweede.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat 740 meter lange goederentreinen een Europese verplichting zijn en van groot belang zijn voor de concurrentiekracht van het spoorgoederenvervoer;

overwegende dat Duitsland hier al jaren op inzet, terwijl Nederland nog geen uitvoeringsplan heeft;

overwegende dat wel middelen zijn gereserveerd voor de Brabanthroute, Betuweroute en Bentheimroute, maar de uitvoering stakt;

overwegende dat efficiënt gebruik van het spoor nodig is voor concurrentie met de weg, klimaatdoelen en militaire mobiliteit;

verzoekt de regering uiterlijk eind 2025 een uitvoerbaar en financieel onderbouwd plan aan de Kamer te sturen voor het structureel mogelijk maken van 740 meter lange goederentreinen op genoemde routes voor 2030;

verzoekt afspraken te maken met Duitsland over grensoverschrijdende afstemming richting Rhein-Ruhrgebied, Polen en Tsjechië,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Koekkoek.

Zij krijgt nr. 1239 (29984).

Mevrouw **Koekkoek** (Volt):
Dank, voorzitter.

De voorzitter:

Hartelijk dank. Dan gaan we luisteren naar de heer Olger van Dijk, woordvoerder namens de fractie van Nieuw Sociaal Contract. Gaat uw gang.

De heer Olger van Dijk (NSC):

Dank, voorzitter. Twee moties namens Nieuw Sociaal Contract.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat als onderdeel van het Robuuste Basisnet een jaarlijks monitoringsgesprek en een vijfjaarlijkse verkenning van ontwikkelingen wordt voorgesteld;

overwegende dat inzicht in de meest actuele stromen van het vervoer van gevaarlijke stoffen helpt om risico's in kaart te brengen en dat dit de basis kan vormen voor onderlinge afspraken;

verzoekt de regering jaarlijks een bestuurlijk overleg te organiseren met decentrale overheden en vervoerders waarin, aan de hand van de meest actuele gegevens over het spoorgoederenvervoer van gevaarlijke stoffen, afspraken gemaakt kunnen worden over het beheersen van risico's en daarbij routeringsmogelijkheden te betrekken,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Olger van Dijk, Vedder en Grinwis.

Zij krijgt nr. 1240 (29984).

De heer Olger van Dijk (NSC):

Dan de volgende motie.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de het Robuuste Basisnet momenteel een omvangrijk kernnet van spoorroutes beslaat met een grote variatie in volume van het vervoer van gevaarlijke stoffen;

overwegende dat decentrale overheden langs de aangewezen infrastructuur van het kernnet verantwoordelijk zijn voor het nemen van maatregelen om risico's te beheersen;

overwegende dat deze lastenverzwaring bij routes waar slechts sporadisch sprake is van het vervoer van gevaarlijke stoffen niet proportioneel is;

overwegende dat routes buiten het kernnet gebruikt kunnen blijven worden bij omleidingen;

verzoekt de regering het kernnet te beperken tot de hoofdroutes van het vervoer van gevaarlijke stoffen, waarbij rekening wordt gehouden met verbindingen van/naar de industriële clusters, havens en grensovergangen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Olger van Dijk, Veltman, Vedder en Grinwis.

Zij krijgt nr. 1241 (29984).

Dank u wel. Dan gaan we luisteren naar de heer De Hoop, die namens de fractie van GroenLinks-Partij van de Arbeid zijn termijn gaat uitspreken.

De heer De Hoop (GroenLinks-PvdA):

Voorzitter. Ik snap heel goed de behoefte bij deze staatssecretaris en ook het ministerie om stappen te zetten als het gaat over spoorgoederenvervoer. Er zijn extra stappen nodig als het gaat over de veiligheid, maar er zijn ook extra investeringen nodig, juist in een onzekere tijd waarin we ook meer vervoer over het spoor nodig hebben. Maar er zijn wel een aantal zorgen bij mijn fractie, die ook heel goed tot uiting komen in de twee moties die mevrouw Veltman heeft ingediend. Ik vind het belangrijk dat deze staatssecretaris ook de komende tijd gesprekken blijft voeren met de gemeenten en met het IPO, die ook deze zorgen hebben, om te waarborgen dat we de nodige stappen zetten en om te zorgen dat we die waarborgen wat betreft gevaarlijke stoffen en de spooreplacements overeind houden. Daar reken ik op. Ik hoop dat de staatssecretaris deze moties dan ook kan omarmen.

De voorzitter:

Dank u wel. De heer Heutink. Hij spreekt namens de fractie van de PVV. Gaat uw gang.

De heer Heutink (PVV):

Voorzitter. Vandaag geen moties van onze zijde, maar we willen nog wel wat kwijt. De PVV is ontzettend trots op de spoorgoederenvervoersector in Nederland. Deze levert een grote bijdrage aan de Nederlandse welvaart en daarmee is het een onmisbare schakel in ons land, maar we maken ons wel zorgen over het nieuwe Robuuste Basisnet. Het voorgenomen plan waarbij de risicoplafonds geschrapt zullen worden, is door gemeenten en door deze Kamer met kritiek ontvangen. Dat is ook wel een beetje terecht, want het zal leiden tot een op papier onbeperkt aantal bewegingen als het gaat om het vervoer van gevaarlijke stoffen. Gemeenten moeten straks dus verantwoordelijkheid dragen en maatregelen nemen die volstrekt disproportioneel zullen zijn. Daarom wil ik graag van de staatssecretaris horen hoe hij deze gemeenten en ook deze Kamer tegemoet gaat komen. De staatssecretaris kan toch geen — hij gaf het zelf al aan — raar en tegenstrijdig beleid gaan maken? Geef die gemeenten dus de duidelijkheid die ze verdienen en beweeg een beetje in de richting van deze Kamer.

Dank u wel.

De voorzitter:

Hartelijk dank. Dan geef ik tot slot in deze termijn van de Kamer het woord aan de heer Bamenga. Hij spreekt namens de fractie van D66. O, nee, hij had nul minuten; sorry. Dan zijn we klaar met deze termijn. Dan gaan we een minuut of zes schorsen en daarna krijgen we een appreciatie op de zes ingediende moties. We zijn geschorst.

De vergadering wordt van 12.50 uur tot 12.55 uur geschorst.

De voorzitter:

Ik heropen het tweeminutendebat over spoorgoederenvervoer. Ik geef het woord aan de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat.

Staatssecretaris Jansen:

Dank, voorzitter. Ik zal beginnen met één vraag van de heer Heutink van de PVV. Hij vroeg hoe ik serieus omga met de zorgen van de Kamer en VNG/IPO en wat ik met die zorgen ga doen. Volgens mij kan ik de heer Heutink geruststellen. Begin juni hebben we een gesprek gepland staan met IPO en VNG. Ik heb de zorgen van de Kamer en natuurlijk ook van IPO en VNG heel goed gehoord. Daarom ben ik al geruime tijd in gesprek over de effecten op de woningbouw. Die gesprekken zullen we gewoon voortzetten. Ik kan de heer Heutink dus geruststellen: dat zal regelmatig blijven terugkeren.

Voorzitter. Dan heb ik zes moties. De motie op stuk nr. 1236 is van de leden Veltman, Bamenga en De Hoop. Die motie krijgt van mij oordeel Kamer als ik 'm zo mag lezen dat de Kamer de conclusie van de evaluatie deelt dat een risicoplafond of vergelijkbare systematiek niet werkt en ook niet kan werken. De oproep is dan om het gesprek aan te gaan met de decentrale overheden over de vraag van welke informatie ik ze kan voorzien bij de afweging van de veiligheid bij de woningbouw. Als ik de motie zo mag lezen, dan kan ik 'm oordeel Kamer geven.

De voorzitter:

Mevrouw Veltman. O, sorry, de microfoon staat niet aan.

Mevrouw **Veltman** (VVD):
Het gaat vandaag niet goed met u en mij, voorzitter.

De **voorzitter**:
Nee. Dat is de vermoeidheid.

Mevrouw **Veltman** (VVD):
Hij doet het weer.

Ik begrijp wat de staatssecretaris zegt. Ik wou daar eigenlijk ook aan tegemoetkomen. Volgens mij zei de staatssecretaris wat over risicoplafonds en de methodiek. Wat betreft de methodiek ben ik het met hem eens. In de motie staat ook dat die van het Basisnet niet voldoet en in de praktijk niet werkt. Over risicoplafonds zeg ik: ga daar nou ook over in gesprek met de gemeenten en de provincies. Als u 'm op die manier kunt omarmen, zijn we het eens. De methodiek is niet goed, maar laat even in het midden of het wel of niet risicoplafonds zijn.

Staatssecretaris **Jansen**:
Met die nuancering van mevrouw Veltman kan ik de motie oordeel Kamer geven.

Dan kom ik bij de motie op stuk nr. 1237, van dezelfde indieners. Die krijgt van mij ook oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 1238 van mevrouw Koekkoek van Volt over extra middelen voor het verlagen van de tarieven moet ik ontraden, omdat er geen dekking voor is.

De motie op stuk nr. 1239, ook van mevrouw Koekkoek van Volt, krijgt van mij oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 1240 van de heer Van Dijk van NSC krijgt van mij oordeel Kamer.

De motie op stuk nr. 1241, ook van de heer Van Dijk, krijgt ook oordeel Kamer.

De **voorzitter**:
Dat is lekker efficiënt. Dank.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:
We gaan op 13 mei stemmen over de ingediende moties. Hartelijk dank aan de staatssecretaris. We schorsen een kort ogenblik, en dan gaan we voor de lunch ook nog het tweeminutendebat Klimaatakkoord gebouwde omgeving doen met de minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. We schorsen even totdat zij er is.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.